

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogreke dežele za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 30 h. Za pošiljanje na dom računati se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrate po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Za univerzo v Ljubljani.

Iz Gradca, 4. decembra.

Na današnjem zborovanju je bila predložena in soglasno sprejeta sledeča:

Interpelacija slovenskega dijaštva Karola-Frančiškove univerze v Gradcu na Njega magnificenco rektorja in na visoki akademski senat.

Ker se je Karolo-Frančiškova univerza v Gradcu glasom ustanovne listine ustanovila za oba naroda Notranje Avstrije in ker so se prvotna latinska predavanja pozneje namestila ne le z nemškimi, ampak vsled še dandanes popolnoma veljavnih ministrskih odlokov iz let 1849, 1850 in 1852 tudi s slovenskimi;

ker bi se nadalje slovensko dijaštvo moglo svoji pismeno zajamčeni pravici, da reflektira na zopetno uvedenje slovenskih stolic na graški univerzi, odreči le pod tem pogojem, ako bi dobilo brezdvomno zagotovilo, da se mu kar najprej ustanovi lastna univerza v Ljubljani;

ker slednjič slovensko dijaštvo meni, da Njega magnificence na inauguracijskem komerzu v tem smislu izraženo mnenje, da je zadnje tedne sicer bil nemški značaj graške univerze v nevarnosti, da pa te nevarnosti zdaj več ni, treba tako razumevati, da je visoka vlada na podlagi naše vloge z dne 7. pr. m. visokemu akademskemu senatu razodela svojo namero, slovenskemu dijaštvu omogočiti študij v njega materinem jeziku ne z uvedenjem zopetnih slovenskih predavanj na graški univerzi, pač pa z brzo ustanovitvijo že pol stoletja zahtevane slovenske univerze v Ljubljani;

vsled tega dovoljuje si danes zopet zaradi razpravljanja o vseučiliški zadevi na akademskih tleh zbrano slovensko dijaštvo staviti na Njega magnificenco in na visoki akademski senat sledečo interpelacijo:

Ali je visoka vlada že dala visokemu akademskemu senatu na našo

motivacijo zahteve slovenskega vseučilišča, poslano ji potom visokega akademskoga senata, potrebna pojasnila ter istega morebiti že zagotovila brze ustanovitve slovenske univerze?

Gradec, 4. dec. 1901.

Njega magnificenca baron pl. Canstein, kateremu je deputacija slovenskih akademikov izročila to interpelacijo, bil je vsled iste začetkoma vidno zelo nevoljen ter je omenil, da bode slavni akademski senat gotovo tudi zelo nevoljen, da mu pa interpelacijo vendar podloži, da nam odgovori, ako bode hotel. Kar se tiče ustanovne listine, treba bode baje preštudirati, ali je vse to res in ali so oni ministrski odloki še veljavni. Kar se pa tiče njegovih besed, izgovorjenih na komerzu prirejenem mu od nemških dijakov, razumeli smo jih baje popolnoma krivo. On baje ž njimi ni mislil, kakor se domnevamo mi, da bi vlada bila senatu zagotovila ustanovitev slovenske univerze. Meni, da nemara niti sami nismo pričakovali, da bi minister na naš akt prinesel odgovor kar na prezentacijskem krožniku, ampak tak akt se nemara sprejme in — **položi k drugim aktom (!)** Na vprašanje slovenskega akademika, ali se je pač senat izrekel nasproti ministru za slovensko univerzo, odgovoril je gospod baron, da prav za prav ni dolžnost rektorja, o tem dati odgovor. Drugi slovenski akademik je pa pripomnil, da bi Nemci, katerih je 8 milijonov in imajo 5 univerz, ravnali prav modro, ako bi ne nasprotovali slovenski univerzi v Ljubljani za nad 2 milijona totranskih Jugoslovanov, kajti potem bi Slovenci ne silili v Gradec na univerzo in potem bi ta univerza res utegnila pridobiti nemški značaj. Na željo, da mu pismeno sporočimo tudi o ostalem zborovanju, obljubila je slovenska deputacija magnificenci rektorju, da mu predložimo, ako mu drago, doslovno tudi nezaupnico slovenskim poslancem.

Pravočasno se je torej odločil, še

predno je vlada govorila o usodi slovenske univerze, zbor graških slovenskih akademikov za ta korak, dobro sicer vedoč, da si s tem ni zagotovil prevelike naklonjenosti nemških profesorjev graške univerze, pa tudi ne kolegijalne ljubezni še bolj nemških graških akademikov. Slovensko dijaštvo si je pač osvojilo geslo: Proč s sentimentalnostjo v politiki, proč z obziri! S svojo interpelacijo dalo je slovensko dijaštvo migljaj, kako hoče postopati, ako bi mu vlada »pravičnosti« niti takrat ne zagotovila ustanovitve slovenske univerze. Kljub slovesni izjavi nemških profesorjev in nemških dijakov, da bodo junaško branili nemški značaj graške univerze, gre slovensko dijaštvo v boj za svoje pravice. Vlada in Nemci naj se pa pobotajo: ali slovenska univerza v Ljubljani, ali pa popolna utrakvizacija graške univerze! **Slovenska univerza v Ljubljani nam je mnogo ljubša!**

Še nekoliko črtic o slov. pravoslavnih predavanjih v Ljubljani 1849.

(Poroča Janko Pulec.)

II.

V prihodnji 46. številki prinaša potem Lehmanov zanimivi otvoritveni govor doslovno tako-le:

Slovenija, 46. list, 8. rožnika 1849.

»Nagovor Dr. J. Lehmana pri nastopu učiteljskega urada 1. Junia.«

»Poklican od visociga ministerstva javnega uka avstrijsko kriminalno pravdo (avstrijske kaznovavne postav) v domorodnim slovenskim jeziku učiti, nastopim danes svoje učiteljsko opravilo.

V trdim zaupanju, da me boste kot rojaka in prijatla sprejeli, štejem tudi na vašo dobrovoljnost ino na vaše priznanjanje.

Če mi v mojih govorih beseda prav ročno iz ust ne pojde; če se morde kaki-

krat nerazumljivih besed poslužim, če je včasih preveč po dolensko zavijem, ko sim rojen novomeščan, ali če zoper slovnico grešim, Vas prosim premisliti, da je vsak začetik težak, in de je posebno težko v rečeh višjiga znanstva razločno govoriti, vender menim, da se bomo sčasama dobro porazumeli ino zaupam, da naše skupno prizadevanje brez koristi ni bo.

V ti misli z veselim srcam svoje učiteljstvo nastopim in Vas, častiti gospodje, vse skup serčno pozdravim.

Poprej, ko se predmetov sebi izročena nauka lotim, naj mi bo pripuščeno svojemu kratkimu nagovoru še nekaj besed zastran namembe in važnosti branja v slovenskim jeziku pristaviti. Ustava od narmilostljivišiga Cesarja dodeljena, ne govori samo od kronskih dežel, v ktere se cesarstvo v zemljopisnem in politijskim oziru razdeli; te muč tudi od narodov v njih prebivajočih in po § 5. je vsim narodam zagotovljeno, de imajo sploh enake pravice, zlasti pa nerazljivo pravico vživati svojo narodnost in svoj jezik varovati in omikvati.

Že v ti namembi mora vsakteri, ako mu otes in olikanje narodu na sercu leži, spoznati, de je vpeljanje domorodskiga jezika v javnimu podučanju prvi pogoj, de je tako rekoč podstava napredovanja in prostiga izvajanja v narodnim življenju. Že v tem oziru moramo tedej hvaležno sprejeti kar koli vladarstvo v zvestim izpolnjevanju ustavnih pravic, v spoznanje in v podporo narodnosti vkaže in vreduje; že v tem ogledu moramo torej vstanovitev učiteljskih stolic pravdoznanstva z naukam v domorodnim jeziku s serčnim zahvaljenjem sprejeti.

Nam, ki smo v novo dobo stopili, je prihranjena sveta dolžnost, k narodnim omikanju po svoji zmožnosti pripomoči; ino če ravno v tem težkim prizadevanju se ne da z enim mahljem vse opraviti, kar želimo, če po sedanjih razmerah ni mogoče na enkrat doseči, kar je skozi tolike časa minulosti zaostalo in zamu-

LISTEK.

Krst.

Francoski spisal Octave Mirbeau.

Ker je bil otrok zelo slaboten in bolehen, ni hotela čakati mati na krst toliko časa, da zapusti sama »otroško posteljo«, vzlic temu, da se je že prej namnila, da bo sama navzoča pri tem svetem obredu, da bo sama spremljala v cerkev svojo, z belimi trakovi okrašeno hčerko. A bilo je bitje tako bolešno, komaj je še dihala, in mati je vedela, da more njena hčerka vsak trenotek izdahiti. Ako pa naj umre, mora umreti kot kristjanka, da gre naravnost v nebesa, kjer jo že pričakujejo angeljčki. Že pri porodu imela je svinčenobarvast obraz starke, velo kožo, zgubančeno čelo. Otrok ni hotel piti ter kričal neprenehoma. Iskali so pri sosedih botra in botro dobrega srca in nekega popoldne šli v cerkev sv. Ane, kamor so že zjutraj poslali naročilo gospodu vikarju.

Bil je to reven krst, tako otožen kakor pogreb potepuha. Neka stara dobrosrčna sosedja je nesla v svoje plenice zavitega otroka, kateri ni niti za trenotek jenjal kričati. Boter v plavkasti, z zame-

tom obšiti kamižoli in botrica v svoji najlepši havbici, sta korakala za njim. Oče otrokov jim je v zadregi sledil v stari suknji, katera mu je bila preozka ter se je že svetila. Nobenega sorodnika, ne prijatelja, niti veselega spremstva. Ni deževalo, le nebo je bilo sivo, in neizmerna žalost je ležala nad vasjo.

Ko je dospela družba v cerkev, ni še bilo tam vikarja. Morali so čakati. Boter in botra sta pokleknila pred altar svete Ane ter mrmrala molitve pred-se. Stara sosedja pa je zibala ječečega otroka na svojih rokah. Oče je občudoval vse stebre, oboke, vse zlato, marmor, ta kras, katerega je v to obupnorevno okrajino menda načarala čarobna palica čarovnic.

Naposled, z jedno uro zamude, prišel je ves rudeč vikar ter nestržno zavezaval trake svojega oblačila. Bil je slabe volje, kakor vsakdo, če se ga moti pri kosilu. Prezirljivo je pogledal to skromno družbo, od katere ni bilo pričakovati nikakega darila, ter s se sovražnim glasom obrnil do očeta:

»Kako se pišeš?«

»Louis Morin.«

»Louis Morin? ... Morin ... to ni ime iz naše fare. Ti nisi od tukaj?«

»Ne, gospod vikar.«

»Pa si vendar kristjan?«

»Dà, gospod vikar.«

»Ti si kristjan ... kristjan ... in se imenuješ Morin ... in nisi od tod? Hm, hm! To mi ni jasno. In od kod si?«

»Iz okolice Anjoua sem.«

»To je tvoja stvar. In kaj delaš tukaj?«

»Že dva meseca služim kot pastir pri gospodu Le Lubecu.«

Vikar je zmajal z ramami in zamrmral:

»Gospod Le Lubec bi storil pametneje, ako bi dal varovati svoje posestvo od lastnih ljudij, kakor okrajino kužiti s tujci, z ljudmi, od katerih ne vemo, od kod prihajajo. Jaz te ne poznam ... in tvoja žena? Pa si vsaj oženjen?«

»Seveda, oženjen, gospod vikar. Jaz sem vam vendar poslal po pismonoši svoje papirje.«

»Oženjen si torej ... oženjen ... to se lahko reče ... tvoji papirji? Ti se lahko naredé. No, bomo že videli. In zakaj te ne vidim nikoli v cerkvi? Ti ne prihajaš nikdar v cerkev, ne ti, ne tvoja žena, ne kdo drugi iz tvoje hiše.«

»Moja žena je bolna, odkar sem tukaj, še ni zapustila postelje, gospod vikar ... in veliko opravila je v hiši ...«

»Ti si brezverec ... krivoverec! gornjanec! In tvoja žena tudi! ... Ako bi ti

naši dobri sveti materi Ani daroval dvanaest sveč, gotovo ne bi obolela tvoja žena. Ti paseš krave gospoda Le Lubeca?«

»Ponižno javim, dà, gospod vikar.«

»Dobro! Ti se torej pišeš Morin? Sicer je to tvoja stvar.«

Na to je ukazal starki, da sname otroku čepico raz glavo.

»Ali je dekle ali dečko?«

»Dekle, ubog črviček!« je jecljala starka, katere nerodni prsti so le težko odvezavali trak čepice.

»Zakaj tako kriči? Gotova je bolna ... sicer je to vaša stvar ... podvizaj se!«

Ko so odvezali čepico, pokazalo se je blede nagubančeno čelo otroka in dve višnjevi lisi sta se svetili na obeh sencih.

»Zdi se mi, da ni prišla mala lahko na svet,« reče vikar.

Na to mu je razložil oče:

»Ne, gospod vikar. Mati bi bila kmalu umrla. Rabili so kleščé. Zdravnik je že pravil, da bo moral otroka morda razkosati. Dva dni je trajal naš strah.«

»Ali je bil otrok že krščen v sili?«

»Seveda, gospod vikar.«

»Kdo ga je krstil? Babica?«

»Ne, gospod vikar ... doktor Du-

raud.«

Vikar je besnel, ko je začul to ime.

»Doktor Duraud! Ti menda ne veš,

jeno, moramo saj začeti in boljši prihodnosti pot pripravljati. Naše delo je torej polje, katero se nam razgrinja, neutrudljivo obdelavati, na njemu saditi, mladike staviti in cepiti; mi imamo še le podzidje staviti, na katerim se bo če je po božji volji lepo poslopje in stanovaljše narodniga omikanja, sčasoma napredovaje, izdelalo. V tem ogledu tedaj mora vsakteri, ki pravično misli spoznati in prevideti, da se pri šolah začeti mora, ako se hoče občinu izobraževanju ljudstva resnično v podporo priti.

Mi Slovenci ino zlasti mi Kranjci stojimo z našimi nemškimi sosedomi v obertnijški, v teržtveni, slovstveni (literarski) ino v politički zvezi, nemško slovstvo, nemško olikanje se tudi v naših slavjanskih deželah razširilo ino mi, kar nas je bolj izučenih, smo se skorej vse iz nemškiga učili; nemški olikani živeli (element) se je torej tudi pri nas tako vkorenili, da bi blo napačno misliti, da bi se vtegnili ali da bi le želeli blo, taistiga se popolnoma znebiti; ja po današni stopni slovenskiga pismenstva bi se tudi malo prida pokazalo, ako bi hotli nemško na enkrat zapustiti, to ne more biti; ali nasproti tudi to ne more po ustavi biti, da bi se v prihodno pri slovenskim narodu nemško olikanje podpiralo; marveč se bo za povzdigo domorodniga jezika skerbeti moglo; zraven njega pa se bo še zmiraj tudi nemški jezik, ker je nam Slovincem zavolj poprej omenjene zveze djansko potrebin, obdržati znal po vodilu: »quot linguas calles, tot homines vales«. — Ako se ljudstvu priloznost da zraven domorodniga tudi drugih jezikov se učiti, se z tem narodnost ne podkopava, če se le tuji jezik s kratenjem domačiga toliko ne podpira, da bi se protinaravno za podstavo ljudskiga izobraženja vzela.

Kar posebno ustanovitev omenjenih učiteljskih stolic za pravdoznanstvo v slovenskim jeziku zadeva, bi kdo lahko mislil, da je čudno, zakaj de se poprej, kot se nauk v spodnih šolah ne prenaredi in v tistih za vpeljanje narodoviga jezika bolj ko do zdaj ne skerbi, z znanstvi početi hoče, ki kako poprejšno podučenje terjajo in ki so tako rekoče verhec drevesa, kteriga korenine pa po sedajnim stanu slovenskiga pismenstva le iz ptuje parsti sok dobivati zamorejo; sodil bi marsikteri de ne more nič koristniga iz tega prihajati, če se mladencem, ki so dozdej skorej le nemškiga se privadili in iz nemške učenosti si svoje vednosti zajemali, tako imenitne pravdne znanstva v slovenskim jeziku učijo, v kterim še nič preddelaniga ni, in de bi torej boljši kazalo, se nemškiga deržati in v tem učiti.

Res je, de olikanje narodniga jezika se mora že v spodnih šolah, v prvim nauku pričeti; res je, de dokler se poprejšno podučenje pogreši, nauk v višjih vednostih potrebne podlage nima, res je tudi, de naš domorodni jezik če ravno že dobro obtesan, gladek in gibčen vendar

v nekterih znanstvih prikladnih besed še nima, de je torej treba, jih še-le poiskati ino v ljudstvu upeljati.

Visoko ministarstvo je vidama misel vodila, saj v narpotrebnih predmetih pravdoznanstva, ki narveč v razmere praktičniga življenja segajo, pripravljajoči nauk vpeljati, zakaj če se pregledujejo nove naredbe, ki se po ustavi vstanoviti imajo, se hitro kaže, de bo silno treba domorodni jezik tudi vradnim ino sploh vladarskim ročem primeriti, de je torej treba, že zdaj mladost, kteri bo svoj čas v deržavne službe stopila, za to pripravljati.

Že z vpeljanjem novih srenjskih osnov na deželi bo treba v domačim jeziku se obračati; kar se meni narbliže zdi je pa osnovanje javnega usniga ravnjanja v sodniških rečeh, in če morde v civilnimu ravnjanju ne bo hitro mogoče, se samo slovenskiga jezika poslužiti, če morde sploh domači jezik se ne bo hitro za vradni jezik čez in čez izrekel; vendar bo v kaznovavnim ravnjanju kakor hitro se po ustavi zagotovljeno javno in ustno ravnjanje z sodnijam priseženih mož vpelja, treba s tožencem, s pričami ki samo slovensko razumijo, ino pričra ljudstva, v njegovim jeziku ravnati, zakaj bistvena podlaga javnosti ravno v tem obstoji, de vsak razumi ino ve, kaj in kako de se ravna, to se pa ne more doseči, ako bi se pri javnimu ravnjanju jezik rabil, kteriga morde le bolj izobraženi razumijo, ljudstvo sploh in toženc pa ne. Tožencov zagovornik, deržavni pravdnik, sodniki in priseženi možje bojo torej kaznovavno postavo ino tam odločene zapopadke v slovenskim jeziku dobro razumeti, zlasti pa oba zagovornika in sodnice predsednik prav razložno in omikano govoriti mogli.

To je tudi najberžeje visoko ministarstvo pri sklepu zastran omenjenih učiteljskih stolic previdilo, ino torej mislim, de le v namenu visokiga vladarstva in v blagor domovine ravnamo, če se vzajemno trudimo nam izročeno opravilo kar bo moč dopolniti, ino na Vami častiti poslušavci bo, z opaznostjo in prizadevanjem si pravila kaznovavne pravde, kteri Vam bom razlagal ino postavno odločbo dobro prisvojiti; zlasti pa na slovenske besede in ozname, kteri bomo pri posameznih zapopadkih v kaznovavni pravdi rabili dobro paziti ino si jih terdno vtisniti, zakaj vsake znanstvo potrebuje svoje lastne terminologije, posebno pa pri pozitivnih postavah je negotibljivo, se terdno postavnih besed ino z njimi zvezanih zapopadkov deržati. Poslednič pa, dokler postave, ki se še le zdaj v domorodni jezik prestavljajo, natisnjene niso, ste vi častiti gospodje nar bolj v priloznosti, svoje znanje med ljudstvom razširiti ino tako h namenu olikanja v pravdnih rečeh pripomoči.

Dajmo torej vsak po svoje si prizadevati in vidili bomo, kako lepo terta od nas vsajena se bo obnesla, ino od leta do leta slajše kaplice bo dala.

S tem sklenem svoj vvodni govor

da je doktor Durand brezverec, gorjanec, da je pijanec, ki živi s svojimi deklamami v divjem zakonu... In ti misliš, da je doktor Durand krstil tvojo hčerko?... Trikratni tepec! Ali veš, kaj je ta bandit naredil? Hudiča je nagnal v njeno telo. Tvoja hči ima hudiča v sebi. Zaradi tega vpije neprenehoma, jaz je ne morem krstiti.

Pokrižal se je in mrmral nekaj latinskih besedij s tako jeznim glasom, kakor da bi bile kletve. In ker ga je oče gledal začudeno, z odprtimi usti, rekel je:

»Kaj me zijaš tako neumno? Jaz ti vendar pravim, da ne morem krstiti tvoje hčerke... ali si razumel? Nesi jo tja, od koder je prišla. Otrok, v katerem stanuje hudič!... No, pomni boš, kdaj si šel klicat doktorja Duranda! Pojdite past krave... ti Morin, Durand, pekel in drugi.«

Louis Morin pa je vrtel klobuk v rokah sém in tja in samo zaječal:

»Nemogoče... nemogoče! Kaj naj storim?... O Bog, kaj naj storim?«

Vikar je premišljal nekaj časa in rekel bolj mirnim glasom:

»Čuj me! Morda imamo vendar kako pomoč... jaz ti sicer ne morem krstiti hčerke toliko časa, kolikor ima hudiča v telesu; a znam hudiča izgnati iz nje. To velja deset frankov.«

— »Deset frankov?« je zaklical Louis Morin ves potr. »Deset frankov!... To je drago... to je predrago.«

»No, bodisi, recimo, samo pet frankov, ker si tak ubožec. Dal mi boš pet frankov, potem, ko pride žetev, mi prineseš koš krompirja in meseca septembra mi daš dvanajst funtov surovega masla. Ali si zadovoljen?«

Morin pa se je praskal ves v zadregi po svoji glavi.

»In vrhu tega jo bodete tudi krstili?«

»Dà, in vrhu tega jo bom še krstil. Ali je torej dogovorjeno?«

»To so veliki stroški,« je godrnjal Morin. »Veliki stroški.«

Vikar je pa hitro potegnil z roko po glavi in trebuhu otroka, mrmral latinsko ter delal čudne križe po zraku.

Na to je začel iznova latinsko, poškrupil čelo male deklice z vodo, ji dal nekaj zrn soli v usta in veselo dejal:

»Sedaj je kristjanka, sedaj lahko umre...«

Tiho in žalostno, polna strahu se je vračala družba domov.

Naprej je nesla starka kričočega otroka, za njo sta stopala boter in botrica, Morin je bil zadji. Večer je legel na naravo tajinstveno in zakril podobo svete Ane, pomočnico bretansko s svojo temo.

ino se vnovič perporočim vaši dobrovoljni prijaznosti.«

V Ljubljani, 5. decembra.

Iz češkega tabora.

Češki agrarci so izjavili, da bodo ob novih volitvah hodili skupno z Mladočehi, t. j. da bodeta stranki sklenili kompromis. Govori se celo, da se pridružijo tudi konservativni veleposestniki. Vlada bi torej, kar se tiče Čehov, ne le ničesar ne pridobila, nego si položaj le še otežila.

Srbsko-bolgarsko zblizanje.

V kratkem pride velika deputacija bolgarska sobranja v Belgrad na poset srbske skupščine. Srbska skupščina vrne poset Bulgarov s tem, da pošlje večjo deputacijo na bulgarsko sobranje. Tako se ustanovi zopet prijateljstvo med srbskimi politikami, katero je razbil nesrečni Milan. Avstrijski in ogrski spletkarji se sedaj delajo, kakor bi jih ta veleznameniti stanek prav nič ne zanimal, ali gotovo je, da jim je skrajnje neljubo, kako se bratijo balkanski Slovani proti Nemcem in Madjarom.

Vojna v Južni Afriki.

Dr. Leyds se je povrnil v Bruselj ter je dementiral vse vesti o mirovnihi ponudbah in pogajanjih Burov. Zadnja poročila burskih voditeljev se glasé, da konca vojne še dolgo ne bo. Vendar pa vzlic vsemu ni tajiti, da se teženje po miru širi med angleškimi in burskimi krogi. Buri so se uverili, da ne morejo pričakovati posredovanja nobene velevlasti. Francija in Rusija sta veseli, da je Anglija čim dalje časa angaževana v Južni Afriki. Vendar je bojevitost Angležev že mnogo hladnejša; Chamberlainov ugled je padel ter se širijo vesti, da odstopi. Angleži vedo, da se njih neprijatelji radujejo, ako trpi še dalje vojna, ki slabi Anglijo gmotno, na ugledu in požira vojaštvo. Angleška prizna končno Burom vendarle avtonomijo pod angleško nadoblastjo. Gotovo pa je, da se vzlic vsemu mir ne sklene še tako kmalu in ne brez posebnega povoda. V zadnjih dneh sta se vršila dva boja: polkovnik Monroe je imel 29. novembra z Wesselsom in Myburghom pri Holyroadu bitko, v kateri so bili Buri baje tepeni. Iz Harrismitha pa poročajo, da je general Dartnell presenetil burski oddelek ter ujel 24 mož, med njimi kapitana Pretoriusa. Kitchener pa javlja, da je bilo v minolem tednu ujetih 256, ubitih 32 in ranjenih 18 Burov. Če bi bilo to sporočilo resnično, potem bi bili Buri izgubili 306 mož v enem samem tednu, kar je ogromno!

Shod za vseučilišče.

Na shod, ki se je vršil v nedeljo v »Mestnem domu«, so došli še naslednji zvojavni pozdravi:

Dunaj: Dal Bog najboljših vspehov vašemu zborovanju. Živelo slovensko vseučilišče! — Danica.

Dunajsko Novomesto: Pozdravljajoči današnji shod kličemo: nevstrašno in pogumno boj nadaljevati, slovensko vseučilišče mora v Ljubljani stati! Oddaljeni narodnjaki — Irgl, Železnikar, Roček, Zarnik, Černe.

Gorica: Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke na Goriškem se pridružuje sklepom manifestacijskega shoda ljubljanskega meščanstva za slovensko vseučilišče.

Gorica: Na shodu zbrane pozdravljajo ter se njegovim sklepom popolnoma pridružuje — Politično društvo »Sloga«.

Gornjigrad: Zahtevi po univerzi v Ljubljani želijo gotov vspeh — Gornjegrajski vseučiliščniki.

Gornjigrad: Narodu našemu več izomike! Živela univerza ljubljanska! — Učiteljstvo.

Gornjigrad: Današnji manifestaciji se pridružuje s klicem: Živela univerza v Ljubljani! — Narodna čitalnica.

Gornjigrad: Živeli zborovalci! Živela slovenska univerza! — Novoštiftčani.

Gornjigrad: Odsotna naprednjaka iz Kamnika kličeta k današnjemu shodu gromoviti živio! — Fajdiga, Pohlin.

Gradec: Rodoljubnemu, zavednemu ljubljanskemu meščanstvu, našim najodličnejšim sobojevnikom za naš najvišji narodno prosvetni vzor tisočerna hvala in slava! Vseučilišče je predpogoj narodovega obstanka in zdravega krepkega vsestranskega razvitka. Naprej v složnem ne-

umornem delu. Vztrajno v neizprošen boj do končne zmage. — Slovenski akademiki graški.

Gradec: Graški slovanski prebivalci zavedno hrepené po jugoslovanskem vseučilišči. Dober uspeh! Živeli zborovalci! — Oče Hrašovec.

Gradec: Slovensko katoliško akademično društvo »Zarja« v Gradcu pošilja iskrene pozdrave rojakom, zbranim v stolici slovenskega ozemlja, da povzdignejo mogočno svoj glas za naše svete pravice.

Hočice: Dnešnji manifestačni schůze budíž pevným základem pro brzké zřízení jihoslovanské university v Lublani. Bud' te ujištěni našimi nejvšejšími sympatiemi, a přijměte náš srdečný pozdrav. Chrabří bratři Slovinci »Na zdar!« — Městská rada v Hočicích v Království Českém.

Hotederšica: Slavnemu shodu v »Mestnem domu« za ljubljansko univerzo kličejo podpisani krepki: »Na zdar!« — Godovič, Kankelj, Zupan, M. Kankelj, Gruden, Pagon.

Idrija: Vstrajajmo v kulturnem boju za prepotrebno slovensko univerzo! Zmaga bo naša! — Mestna občina Idrija.

Idrija: Tudi politično obzorje slovenskega naroda se bode zjasnilo z vseučiliščem v Ljubljani. Živela torej slovenska univerza! — Politično društvo »Jednakopravnost«.

Idrija: Idrijsko učiteljstvo je v duhu z vami. Akcija ustanovitve slovenske univerze naj se vstrajno nadaljuje. — Idrijsko učiteljstvo.

Idrija: Dvigni se hram vede in znanosti v središču Slovenije! — Idrijska čitalnica.

Idrija: Naj skoraj slovenska univerza vzgaja narodu boriteljev! — Idrijski »Sokol«.

Idrija: Živeli bojevniki za narodne pravice! Živelo ljubljansko vseučilišče! — Idrijska moška podružnica sv. Cirila in Metoda. (Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 5. decembra.

— **Osebnosti.** Višji poštni oficijal gosp. Ivan Lapajne je imenovan poštnim kontrolorjem v Ljubljani. — Nadučitelj v Mirni peči gosp. Bernard Andoljšek je imenovan nadučiteljem v Litiji, učitelj v Senožečah gosp. Ivan Juvanc pa nadučiteljem v Senožečah.

— **Za vseučilišče v Ljubljani** so dalje poslale peticije na ministarstvo potom mestnega magistrata sledeče občine: Dobliče, Dragomelj, Erzelj, Križe pri Tržiču, Lahoviče, Lancovo, Predoslje, Trata pri Škofji Loki, Voglje pri Kranju, Ceršak, Cven, Kristanci, Noršinci, Pristova pri Ptujju, Spuhliji in Tepanje pri Konjicah. Poleg občin prosijo za vseučilišče: »Krajni šolski svet« in okrajni zastop v Ljutomeru, »Prostovoljno gasilno društvo v Noršincih« in krajni šolski svet v Tepanjah pri Konjicah. Državni zbornici predlagajo jednake peticije »Občinski odbor« in »Krajni šolski svet« v Tepanjah in učiteljstvo ljudske šole ondi.

— **Iz Kropce** so se poslale prošnje za univerzo: Občina, »Gas. društvo«, »Delavsko kat. društvo«, »Kons. društvo«, »Podružnica sv. Cirila in Metoda za Kropo, Kamnogerico in Dobravo, »Krajni šolski svet«.

— **Permanentni odbor slov. akademikov v Gradcu** nas prosi, da priobčimo naslednjo izjavo: Gospodom slovenskim državnim poslancem! Ko ste bili pred jednim letom izvoljeni v državni zbor, ste prevzeli z izvolitvijo težavno pa častno dolžnost, delati za srečo naše domovine in boriti se za pravice našega, povsod zatiranega naroda. Ta sveta dolžnost, ki je tem večja, ker je slovenska delegacija tako maloštevilna, naložila pa vam je tudi veliko odgovornost, katere niste dolžni le svojim volilec, ampak vsemu slovenskemu narodu, in torej tudi nam slovenskim akademikom. Mislimo torej da nismo neopravičeni, ako mi, katerih očetje so Vas volili kot svoje zastopnike v državni zbor, ki so Vam izročili skrb za duševni in materialni razvoj našega naroda; ako mi, ki bomo sami enkrat mo-

rali prevzeti veliko nalogo voditi krmilo našega narodnega dolničarja in delati za prospah, slobodo in slavo našega naroda; ako mi, kakor se spodobi svobodnim, če tudi mladim možem, povemo odkrito svoje mnenje o Vašem javnem delovanju v državnem zboru o vseučiliški akciji, prepustitvijo sodbo o splošni politiki Vašim volilcem. V srce nas je bolelo, ko smo videli, da se pri proračunski razpravi koncem oktobra nihče izmed slovenskih govornikov ni zavzel za slovensko vseučilišče v Ljubljani, čeprav so bile italijanske zahteve tedaj že znane. Pozneje, ko se je vsa slovenska akademična mladina, pozabivši vse strankarske ozire, v redki slogi navdušeno izrekla za slovensko vseučilišče v Ljubljani, in za to idejo neumorno delovala, ko so se ji v nepričakovani solidarnosti pridružili slovanski visokošolci šestih vseučilišč avstro-ogrške monarhije, ste pač vložili nujni predlog. Med tem časom ste se pa s prav malimi častnimi izjemami nezadostno ozirali na gibanje slovenskih akademikov in niste nikakor gojili tistega prijateljskega medsebojnega razmerja, ki vlada med poslanci drugih narodov in njih akademično mladino, posebno v tako važni zadevi, kakor je slovensko vseučiliško vprašanje. Kljub temu, da smo se vsi soglasno izrekli proti temu, da se odkaze predlog brez javne razprave naučnemu odseku, ste se še vedno trudili izogniti se javnemu razpravljanju, ne da bi navedli za to dovoljnih vzrokov. Kar se je pa zgodilo dne 2. grudna v državnem zboru, je osramočenje vsega naroda od njegovih lastnih zastopnikov, kar je tembolj neodpustljivo, ker ste s tem žalili čutila vsega slovenskega naroda, ki se je tako sijajno in navdušeno izrekel soglasno za slovensko vseučilišče. Ravno radi tega, ker bi se mogli opirati, kakor morda še nikdar na odločno voljo vsega naroda, smo trdno pričakovali, da se neustrašno z vsemi parlamentarnimi sredstvi zavzamete za ustanovitev slovenskega vseučilišča, ki pa ne samo, da tega niste storili, temveč ste še, uklonivši se rahli vladini in naših neprijateljev zahtevi umaknili, oziroma zapustili svoj predlog. Vlada, ki ne upošteva potokov krvi, katere je prilil naš vedno domoljubni narod, gotovo ne bode upoštevala Vaše male usluge. S svojo obžalovanja vredno popustljivostjo dali ste le sami orožje v roke našim sovražnikom, in ste s to svojo taktiko izgubili spoštovanje rojakov in nasprotnikov. Slovenski narod, ki Vam je izročil svoje pravice v brambo in varstvo, zahteval bode od Vas odgovora za Vaše delovanje. Tudi mi, njegovi sinovi, ki smo dosedaj molčali, ne moremo več dalje ostati mirni. Vprašamo Vas, kake garancije ste dobili, ki opravičujejo Vaše korake? Ta odgovor je dosedaj tak, da nas tembolj sili izreči Vam svoje nezaupanje. — V Gradcu, dne 4. grudna 1901. — Slovenski akademiki graški.

— **Učiteljske vesti.** Iz II. v I. plačilni razred so pomaknjeni: Iv. Kutnar v Žužemberku, Ivan Rihtaršič v Št. Jurju pri Kranju, Mihael Kalan v Št. Petru na Pivki, Jos. Zajec v Vel. Gabru in Fr. Auser v Boh. Beli. Iz III. v II. plačilni razred so pomaknjeni: Mihael Kos v Homcu, Ivan Remic v Št. Jurju pri Ljubljani, Ivan Murn v Drašičah, Frančiška Wrus v Šiški, Frančiška Jugovic v Kranju, Fran. Trost v Ljubljani, Jos. Bregar v Kranjski gori, Ivan Kremžar v Št. Vidu pri Zatičini, Jakob Žebre v Starem trgu, Anton Pegan v Suhorju ter Marija Scherz in Julija Borovsky v Ljubljani. Iz IV. v III. plačilni razred so pomaknjeni: L. Albrecht pri Sv. Ani nad Trzičem, Apolonija Dolinšek v Št. Vidu, Edvard Bohinc v Ribnici, Ana Praprotnik v Primskovem, Emilija Jurman v Šmartnem pri Kranju, Jos. Armic v Ljubljani, Josip Pavčič v Velikih Laščah, Srečko Nagu v Vačah, Anton Sone v Preski, Lovro Perko v Gor. Logatcu, Fr. Štefančič v Ribnici, Fortunat Lužar v Izlakah, Ivan Petrič v Rudniku, Jos. Kikel v Hohenegu pri Kočevju, Karol Pikel v Šmartnem pri Litiji, Rajko Mežan v Št. Jurju (Krško), Antonija Okorn v Kropi, Terezija Škulj v Šmarju, Rihard Megušar v Podzemlju in Ferdinand Wigele v Starem trgu pri Ložu. Za nadučitelje na sedanjih svojih mestih sta imenovana: Fran Ivanc v Senožečah in

Konrad Mally v Toplicah pri Zagorju. Stalno so namešteni: Vinko Krek v Trbojah, Hedvika Schwickert v Št. Lambertu, Avg. Praprotnik v Gor. Logatcu in Mihael Salberger v Jesenicah. Kompetenčnim potom so premešteni: nadučitelj v Mirni peči Bernard Andoljšek v Litiji, Pavlina Tomšič iz Šent Rupert v Višnji gori in Leopoldina Tomšič iz Srednje vasi v Vel. Lašče.

— **I. društvo hišnih posestnikov v Ljubljani** ima v soboto dne 7. decembra ob 7 $\frac{1}{2}$ uri zvečer javni društveni shod v mali dvorani »Mestnega doma«. Dnevni red: 1. Naznanilo predsedništva. 2. 3% potresno deželno posojilo in vračevanje istega. 3. Slučajni predlogi. K temu shodu vabljeni so vsi hišni posestniki ljubljanski, so li člani društva ali ne. V interesu hišnega posestva je želeli prav obilne udeležbe.

— **Zadruga krojačev, klobučarjev, krznarjev in rokovičarjev v Ljubljani**, vabi tem potom vse svoje čestite zadrugne člane, da se prav v obilnem številu udeleže velikega obrtnega shoda, ki se bode vršil v nedeljo, dne 8. t. m. popoldne ob 2. uri v »Mestnem domu«, ker je dnevni red tega shoda zelo velikega pomena.

— **Odbor društva „Merkur“** naznanja, da je začetek plesnega venčka, ki se bo vršil v soboto v mali čitalnični dvorani, ob polu 9. uri zvečer in prositi točnega prihoda.

— **Glasbena akademija** slovenskega umetniškega društva v proslavo 60-letnice Dvořáka v nedeljo, dne 8. decembra ima prekrasen program, ki ga priobčimo jutri. Vstopnice se dobivajo v trafiki g. Šešarka.

— **Meščanska godba.** V hotelu pri »Lloydu« je bil včeraj pod predsedstvom g. Velkaverha občni zbor društva meščanske godbe. Društvo ima sedaj šele 617 članov, mej njimi le 167 podpornih. Dolej je godba, ki šteje 26 mož, priredila 58 koncertov in 14 promenadnih koncertov. Društvo vzdržuje godbeno šolo, za katero je deželni predsednik baron Hein brezplačno prepustil prostore v starem licealnem poslojpu. Društvo se je obrnilo na vojno ministrstvo s prošnjo, naj omeji sodelovanje vojaške godbe v gledališču. Dohodkov je bilo od 6. septembra 1900 do 1. novembra 1901 skupaj 37.883 K 28 vin. (všteti sta subvencija in posojilo mestne občine v znesku 13.200 K), stroškov pa 37.769 K 26 vin. Ako se uvažuje, da znašajo dolgovi sicer 6780 K, inventar pa je vreden 5000 K, je deficita le 1800 kron. Občni zbor je izrekel deželnemu predsedniku baronu Heinu, mestni občini, županu Hribarju, gg. Velkaverhu, dr. Hudniku in Stricelju ter umrlemu g. Kleinu zahvalo, V odbor so bili izvoljeni gg.: Velkaverh Bonač ml., Dražil, Fabian, dr. Gregorič, Pfeifer, Poklukar, Stricelj st., Volc in Verbič, namestnika sta gg. Ban in Pauer, pregledovalca računov sta gg. Bučar in Jagodic. Zastopnika mestne občine v odboru sta gg. dr. Hudnik in računski svetnik Svetek. Koncem zborovanja je rač. svetnik Svetek opozarjal, da je 400 članov veliko premalo za mesto, ki šteje 37.000 prebivalcev ter je priporočal, naj se osnuje poseben agitacijski odbor petih članov. Ob enem je izrekel gg. Velkaverhu in Fabianu zahvalo na njihovo trudoljubnem delovanju. Dozdeva se nam, da je samo na ta način, ki ga je priporočal g. Svetek, dobiti primerno število članov. Narodni davek je tako velik, da se nihče več sam ne ponuja za sprejetje v kako društvo, ampak mora vsako društvo člane iskati.

— **Prememba posesti.** Gospod primarij dr. V. Gregorič je za svoto 66.000 K kupil za frančiškansko cerkvijo ležeče Piklovo posestvo, jedno najlepših ljubljanskih stavbišč.

— **Nesreča.** Včeraj popoldne dobili so na Zgornji Lipnici pri Kamnigorici dva mladeniča stara okoli 20 let mrtva v hiši štev. 28. Josip Koničar in Janez Pesjak se imenujeta. Zvečer sta prišla malo »korajzna od žganja« v hišo, ker se pred ni kurilo, sta zakurila in to je bila njihova smrt, ker ogenjčeva kislina je uhajala skozi slabo peč. Pazite na zakurjene peči.

— **Politično društvo „Pozor“** v Ptujih priredi v nedeljo 15. decembra t. l. ob 11. uri popoldne v dvorani »Na-

rodnega doma« v Ptujih javni shod s sledečim vspehom: 1. Nagovor načelnika. 2. Poročilo o ustanovitvi slovenskega vseučilišča v Ljubljani. 3. Slučajnosti.

— **Kmetijski shodi.** Kmetijska podružnica novomeška priredi v nedeljo, dne 15. t. m. v Št. Petru poleg Novoga mesta shod vinogradnikov, pri katerem pridejo sledeča vprašanja v razpravo, in sicer: 1. Kdaj in kolikokrat naj se pretoči letošnje vino? (Poročevalec vodja R. Dolenc). 2. Katere žlahtne trne vrste kaže pomnoževati s cepljenjem in kake vrednosti je visoko in nizko cepljenje? (Poročevalec teh. voditelj B. Skalický). 3. Naloga dolenskega kletarskega društva v Novem mestu. (Poročevalec pristav V. Rohrman. Shod se vrši ob 3. uri popoldne v prostorih ljudske šole. — Enake shode priredi podružnica meseca januarja v Bavtvasi pri Toplicah in v Zgor. Orehovici pri Št. Jerneju.

— **Uboga Koroška!** Povodom barantanja celovškega škofa s starodavno stolno cerkvijo v Krki (Gurk) na Koroškem, so nemški listi pojasnili, da se je od tedaj, kar je dr. Kahn, škof v Celovcu, ustanovilo na Koroškem, ki šteje le 350.000 prebivalcev, sedem novih samostanov.

— **Vodja laške stranke v občinskem svetu tržaškem,** dr. Venezian, se je za tri mesece provizorično odtegnil mestnemu svetu. V pismu do župana, dra. Sandrinellija naznanja dr. Venezian, da za tri mesece izostane iz sej mestnega zbora in odsekov radi bolehnosti in preoblega družega posla. V pismu prosi tudi, naj se mesto njega volijo drugi svetovalci v predsedništva onih odsekov, katerim je dosedaj načeloval sam. Dr. Venezian izjavlja nadalje, da pride po treh mesecih zopet v mestni svet, ako se do tedaj spremene njegove razmere, sicer pa da izstopi definitivno.

— **Slepar.** Pred nekaj dnevi je prišel v Ljubljano mlad, eleganten mož, ki se je pri govorjenju pačil na vse načine, ter je najel mesečno sobo v hiši, kjer je kreditna banka nastanjena. Predstavil se je kot dr. Karol Mayer iz Gradca ter pripovedoval, da stopi v Ljubljani v sodno prakso. Ker ni spravil nič prtljage v hišo, je postal hitro sumljiv, a ko si je hotel pri gospodinjki izposoditi nekaj denarja, je bilo očitno, da mož nima dobrih namenov, zlasti ker se je pri najetu sobe najbolj zanimal za to, koliko je možkih ljudi v hiši. Sumljivi »doktor« je menda zapazil, da ne vživa pravega zaupanja, kajti že naslednji dan 2. t. m. jo je popihal. Dne 2. in 3. t. m. je prenočeval pri Antoniji Šterkovi v Sv. Florijana ulicah št. 31, kateri je dal vizitnico na ime Emilie Billiet, Cirurgien — dentiste Uyon (Suisse) in se izdal kot medicinec. Izvabil je pod pretvezo, da bode poslal po obleko na kolodvor, desetak in potem je pobegnil.

— **Trpinčenje živalij.** V torek 3. t. m. so imele stranke Staretove hiše ob Marije Terezije cesti nečuvan prizor. Na dvorišču so neke babe hotele neko staro mačko spraviti živo v žakelj in jo potem vreči v kanal, da bi jo na ta način usmrtili. Ker se jim to ni posrečilo vsled tega, ker je trpinčena žival grizla in praskala okoli sebe, svetovala jim je neka tercijska, naj bi jo raje polile s kropom!! In res so se hotele te coprnice ravnati po tem nasvetu, k sreči jim je mačka ušla. Sploh vlada tukaj navada vreči mlade mačke in druge stvari v kanal, kar je strogo prepovedano. Bilo bi dobro, če bi policija malo na prste gledala takim »Marijinim otrokom«, da se ne bi več vršili vspricho malih otrok in sploh pred očmi ljudij tako škandalozni prizori. Čudno, da se teh bab, ki zmiraj v spovednici sede, nič dobrega ne prime, ali tam nikoli nič dobrega ne slišijo.

— **Porotne obravnave.** Včeraj je bila pri tukajšnjem porotnem sodišču 18letna E. Kateržabek, bivša blagajničarica pri trgovcu Benediktu, zaradi hudodelstva nezvestobe obsojena na 10 mesecev ječe. Bivši užitninski paznik Josip Zajc, ki je bil obtožen istega hudodelstva, pa je bil od obtožbe oproščen.

— **Z rešilnim vozom** so prepejlali v deželno bolnico delavko Marijo Selanovo, katera je za frančiškansko cerkvijo, kjer je cesta razkopana, padla in je na desni nogi znatno poškodovana.

— **Konj ušel** je včeraj popoldne z dvorišča na Poljanski cesti št. 21 in je dirjal po cesti na Ambrožev trg, kjer ga je neki delavec ujel.

— **Izgubljene reči.** Na južnem kolodvoru je izgubil baron C. zlat gumb z brilanti, vreden 300 kron.

— **Našel je** v jarku v Lattermanovem drevoredu šolski učenec Rudolf Nachtigall srebrno žepno uro.

— **Tedenski izkaz** o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 24. do 30. novembra 1901. Število novorojenčev 23 (=34·15‰), mrtvorojenca 2, umrlih 18 (=26·73‰), mej njimi jih je umrlo za jetiko 1, za vnetjem sôpilnih organov 1, vsled mrtvouda 1, za različnimi boleznimi 15. Mej njimi je bil tujec 1 (=5·5‰), iz zavodov 6 (=33·3‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer za otročico 1, za ošpicami 27, za škarlatico 1, za tifuzom 1, za nericami 2 osebi.

* **Izstop maloruskih dijakov z Ivovske univerze.** V ponedeljek opoldan je prišel odsek maloruskih visokošolcev v Lvovu k rektorju ter je izjavil, da izstopi z univerze 440 maloruskih dijakov vseh štirih fakultet, torej tudi teološke, ker je razžalil senat njih narodno in akademično čast, ter da se le potem zopet vpišejo, ako se jim zagotovi, da ne bo v bodoče senat več krtil njih narodnih in akademičnih pravic in zahtev. Rektor pa je dejal, da ta korporativni izstop dijakov ne velja, temveč da mora vsak posamezni visokošolec naznaniti svoj izstop.

* **Zastor Eleonore Duse.** Slavna italijanska tragedinja, Eleonora Duse si želi, da bi imela bodisi v Italiji, bodisi kje drugje, svoj zastor, ki naj bi jo spremljal na vseh potovanjih. Delo je prevzel rimski slikar Morani. Gotov mora biti zastor do 5. decembra, ko bo v Rimu premijera d' Annunzijeve tragedije »Francesca da Rimini«. Paola bo predstavljal pisatelj sin, Salvino, Francesco pa seveda Eleonora Duse.

* **Poskušen samomor na odru.** V Bukrešu je nastopila nedavno v koncertu 18letna pianistinja, Helena Louis, ki je šele pred kratkim dovršila svoje študije na konservatoriju. Občinstvo je mladi umetnici živahno ploskalo; gospica se je zahvaljevala za odlikovanje, nakrat pa je potegnila revolver iz žepa, namerila ga je vase ter ga izstrelila pred očmi prestrašenega občinstva. Ranila se je tako nevarno, da bržčas ne bo okrevala. Vzrok samomoru ni znan.

Telefonska in brzojavna poročila.

Gorica 5. decembra. Pri današnji deželnozborni volitvi sta bila na Krasu izvoljena kandidata narodno-napredne stranke dr. Treo in Štrekelj, v tolminskem okraju pa klerikalna kandidata dr. Gregorič in Klavžar.

Divača 5. decembra. Živela naša poslanca dr. Treo in Štrekelj. Živio dr. Tuma in dr. Tavčar!

Divaški naprednjaki.

Dunaj 5. decembra. Sinoči zborujoče jugoslovansko dijaštvo je izreklo nezadovoljnost poslancem, zavlačujočim predlog za ljubljansko univerzo in reciprociteto izpitov narejenih v Zagrebu. Poslanecem, izposlovavšim debato za petek, se je izreklo priznanje. Ob enem se pozivlja vse slovanske poslance, da polnoštevilno podpirajo našo zadevo v parlamentu.

Praga 5. decembra. »Nár. Listy« pravijo, da je bilo z ozirom na veličanska manifestacijska shoda v Ljubljani in v Pragi popolnoma neumljivo in nedopustljivo, da se je s slovenske strani poskusilo, predlog glede ljubljanske univerze umakniti. Samo eneržiji naprednih jugoslovanskih poslancev in pritisku slovenskih visokošolcev se je zahvaliti, da pride predlog vendar na razpravo.

Dunaj 5. decembra. Malorusi so brezpogojno privolili, da se Romančukov nujni predlog zastran maloruske univerze v Lvovu ne razpravlja jutri pred drugim branjem proračunskega provizorija. Glede predloga o ljubljanski univerzi sili predsedstvo, naj bi govoril samo jeden predlagatelj, namreč Šu-

steršič, in samo dva druga govornika contra dr. Wolffhardt, pro dr. Záček; ali se oglasi tudi minister, doslej še ni znano.

Lvov 5. decembra. Iz Varšave se poroča, da so poljski visokošolci s kamni bombardirali ondotni nemški konzulat. Tudi tu so bile sinoči zopet protipruske demonstracije.

Pariz 5. decembra. V parlamentu se je poslanec Massabuau zavzel za alijanco mej Francijo in Nemčijo.

Bruselj 5. decembra. Burski delegati izjavljajo, da Buri ne sprejmejo avtonomije pod kontrolo Angleške, da so z orožjem in z živili tako preskrbljeni, da vojno lahko še pet let nadaljujejo.

40.000 kron znaša glavni dobiček loterije v korist ogrevalnim sobam. Opozorjamo svoje čitatelje, da se srečkanje vrši nepreklicno dne 16. januarja 1902.

Meteorologično poročilo.

Vlita nad morjem 806,2 m. Srednji tlačni tlak 756,0 mm.

Dec.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Moistota v %
4	9. zvečer	740,9	17	sl. szahod	oblačno	90
5	7. zjutraj	742,9	0-9	sl. szahod	pol. oblač.	95
	2. popol.	742,6	21	sl. jvzhod	oblačno	90

Srednja včerašnja temperatura 1,7°, normala: -0,1°.

Dunajska borza

dne 5. decembra 1900.

Skupni državni dolg v notah	99—
Skupni državni dolg v srebru	98,90
Avstrijska zlata renta	118,80
Avstrijska kronska renta 4%	95,85
Ogrska zlata renta 4%	118,50
Ogrska kronska renta 4%	94—
Avstro-ogrške bančne delnice	1605—
Kreditne delnice	6527,5
London v ista	239,32
Nemški državni bankovci za 100 mark	117,17
30 mark	23,44
80 frankov	19,05
Italijanski bankovci	83,35
C. kr. cekini	11,31

Zahvala.

Za nebrojne dokaze ljubeznivega sočutja ob tako nagli smrti našega nepozabnega soproga, oziroma očeta, tasta, starega očeta in strica, gospoda

J. J. Meyer-ja

ravnatelja c. kr. priv. bombažev predilnice in tkalnice v Ljubljani

kakor tudi za krasne poklonjene vence ter nebrojno častilno spremstvo k zadnjemu počitku dragega pokojnika izrekamo gospodu šefu, uradnikom, in osebju tovarne, kakor tudi vsem prijateljem in znancem tem potom svojo iskreno, najpristržnejšo zahvalo.

(2675) Globoko žalujoči ostali.

Mlad trgovski pomočnik

vešč v trgovini s špecerijakim blagom, išče službo. (2672-1)

Naslov pove upravnistvo »Slov. Nar.«.

Radi odpotovanja proda so po jako nizki ceni (2664-2)

damsko kolo

Kje? pove upravnistvo »Slov. Naroda«.

Gostilna

v Škofji loki „pri Finfarju“

pri koji je ledenica za zalogo piva in stara kupčija z vinom na debelo ter hlev za voznike, se odda takoj v najem.

Natančneje se izve pri L. Lavrič-u v Škofji loki. (2661-2)

Ges. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga do Trbiža. Ob 12. uri 24 m po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Ansee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, (direktni voz I. in II. razreda), Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Solnograda, Linca, Steyra, Aussees, Ljubna, Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Prage, (direktni vozovi I. in II. razreda), Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 35 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob 10 uri 25 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9 uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1393)

Prosim službe.

Bil sem več let pri trgovini z lesom ter imam dobra spričevala. Ponudbe prosim pod „služba“ na upravnistvo »Slov. Naroda«. (2661-2)

Najfinejši

cvetlični med

iz čebelnjaka Babnikovega v Dravljah, z jamstvom pristnosti in čistosti, prodaja v steklenicah po 1/4, 1/2 in 1/3 kilo

Edmund Kavčič

trgovina delikates, v Ljubljani, Prešernove ulice. (12-241)

Mejnarodna panorama.

V poslopju meščanske bolnice.

Vstop s sadnega trga. Pogačarjev trg. Umetniška razstava I. vrste.

Fotoplastično potovanje po celem svetu v polni istini.

Velezanimiva serija

Moskva

je razstavljena samo do sobote, 7. decembra.

Otvorjeno vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. ure zjutraj do 9. ure zvečer. (2674)

Vstopnina za odrasle 40 h, za otroke, dijake in vojsake do narednika 20 h.

Kupujte in zahtevajte

povsod le svinčnike, ki nosijo napis: „Svinčnik družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“.

Ti svinčniki so novo blago in zanesljivo dobri ter iz svetovnoznane avstrijske tvrdke Hardtmuth-ove in nič dražji od drugih. Svinčniki „družbe sv. Cirila in Metoda“ naj se vpeljejo v vse šole, saj dična naša družba skrbi največ za narodne šole in vsak krajcar jej dobro dojde. (2331-7)

Z blagim namenom je združeno dobro blago.

Cena 12 ducatov:

Št. 100 št. 90 št. 301 št. 302 št. 504
K 142. K 270. K 450. K 504. K 684.

Glavno zalogo ima

trgovina Ivana Bonača v Ljubljani.

Zlato žensko uro

želel bi pod roko kupiti proti primerni ceni hišni posestnik na Tržaški cesti št. 55. (266-2)

Mlad

trgovski pomočnik

želi premeniti svojo službo. Izurjen je v galanterijski in špecerijski stroki. Ponudbe sprejema V. D. poste restante Ribnica. (2663-3)

Dobro izurjena

prodajalka

sprejme se takoj ali do 15. januarja p. l. v trgovino mešanega blaga.

Ponudbe naj se pošljejo na upravnistvo »Slov. Naroda«. (2641-2)

Mladenič

ki je dovršil kranjsko kmetijsko šolo na Grmu z dobrim vspehom in je že skozi dve leti samostojno gospodaril, želi zaradi premenjenih razmer primerne službe. (2657-2)

Naslov pove upravnistvo »Slov. Nar.«.

!Važno!

za gostilničarje in vinotrčce!

Nove patentovane

nategače (Weinheber)

jako praktične prodaja

Julij Klein

trgovina s steklenim in porcelanom v Ljubljani. (3073-1)

„Luč v žepu“

ima vsakdo, kdor si kupi

v optičnem zavodu Josipa Goldstein-a

Pod Trančo (2671-1)

električno žepno svetilko.

Praktično božično darilo!

Vsako si lahko ogleda, ne da bi moral kupiti!

Rudolf Kirbisch-eva slaščičarna

Ljubljana, Kongresni trg št. 8

priporoča

(2623-4)

za Miklavžovo

svojo največjo, bogato založeno skladišče krampusov, Miklavžev, šaljivih predmetov (attrappov), bonbonov, košičkov in zavitkov, napoljenih z najfinejšimi bonboni.

Naročila vsake vrste se izvrše kar najskrbneje.

Zrebanje nepreklicno 16. januarja 1902!

Srečke za ogrevalne sobe (Wärmestuben-Lose) Srečka à 1 krono

Glavni dobiček vrednosti kron 40.000

priporoča (2659-2) J.C. MAYER v Ljubljani.

PARIŠKA RAZSTAVA 1900: „GRAND PRIX“.

Najvišje odlikovanje!

Na 7 prejšnjih razstavah odlikovano s prvimi darili.

Le pristno s na podplatu.

Šentpeterburške

galoshe

čevlji za sneg, Storm Slippers

Vsak dan se izdelava v tovarni 40.000 parov!

Samojedini kontrahenti: Messtorff, Behn & Co., Dunaj, I.

V Ljubljani se dobivajo pri znanih tvrdkah: J. S. Benedikt, Ernest Jeuniker, Henrik Kenda, Ivan Kordik, Anton Leutgeb, Karl Recknagel, Albert Schäffer, F. M. Schmitt, Fran Szantner itd. (2608-4)

Velika prodaja

do dne 24. decembra 1901.

Paletote za dame, jope, ovratnike, plašče, obleke za gospode in dečke, zimske suknje, haveloke, športne suknje itd. itd.

prodajam v istini za čuda nizko ceno.

Imam vselej le sveže in moderno blago, prevzemam naročila po meri, katera se izvršujejo na Dunaju urno ter so jako fino in moderno izgotovljena in pošiljam blago na izbero brez poštnega povzvetja na vse strani.

Z velespoštovanjem

(2662-2)

Oroslav Bernatovič

„Angleško skladišče oblek“

Ljubljana, vogal Sv. Petra in Resljeve ceste št. 3.